

ایران و انتخابات آمریکا

گزارشی از برگزاری نشست تخصصی

انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و ایران

توسط مرکز مطالعات ایرانی آنکارا
با حضور عبدالرضا داوری و احمد حکیمی‌پور

روز 21 مهرماه 1399 نشست تخصصی «انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و ایران» به شکل ویدئو کنفرانس توسط مرکز مطالعات ایرانی آنکارا (ایرام) با مدیریت محمد کوچ مسؤول گروه سیاست داخلی ایرام و حضور احمد حکیمی‌پور دبیرکل حزب «اراده ملت ایران» و فعال سیاسی اصلاح‌طلب و عبدالرضا داوری مشاور محمود احمدی نژاد رئیس‌جمهور سابق ایران و فعال سیاسی اصول‌گرا برگزار شد. گزارشی از این نشست چالشی را که حاوی نکات جالبی از تفاوت دو دیدگاه نسبت به انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و تأثیر آن بر ایران می‌باشد تقدیم خوانندگان خاطرات سیاسی می‌کنیم.

در ابتدای این نشست، محمد کوچ با اشاره به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و یادآوری این نکته که دونالد ترامپ طی دوره چهار ساله ریاست جمهوری خود تحریم‌های گسترده‌ای علیه ایران اعمال کرد، اظهار داشت: «البته ترامپ با چین، اتحادیه اروپا و کشورهای منطقه مانند ترکیه و همچنین با چندین کشور در آمریکای لاتین درگیر شد. از آقای حکیمی‌پور می‌خواهیم که تأثیر احتمالی انتخاب جو بایدن به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا بر صحنه سیاست داخلی ایران را توضیح دهند.»

دبیرکل حزب اراده ملت ایران در پاسخ با بیان اینکه هنوز نتیجه قطعی انتخابات ریاست جمهوری آمریکا به صورت رسمی مشخص نشده است و

دونالد ترامپ به نتایج اعلام شده اعتراض دارد، گفت: «هم مردم آمریکا، هم کنشگران بین‌المللی منتظر اعلام نهایی انتخابات هستند. البته اگر فرض کنیم که جو بایدن پیروز انتخابات خواهد بود، با توجه به تجربه تاریخی ایران می‌توان گفت که در دوره‌هایی که دموکرات‌ها در آمریکا روی کار بوده‌اند، چه در دوره قبل و چه دوره پس از انقلاب، شرایط به نفع کنشگران اصلاح طلب بوده و فضا برای آنها بازتر شده است. اگر این اتفاق بیفتد (بایدن رئیس‌جمهور آمریکا بشود) طبیعتاً ما شاهد انرژی بیشتری در اردوی اصلاح‌طلبان خواهیم بود. کما اینکه وقتی نتیجه اولیه انتخابات اعلام شد، حتی بازارها هم واکنش نشان دادند. من فکر می‌کنم کسانی که نسبت به شرکت در انتخابات ریاست جمهوری سال آینده تردید داشتند، هم اکنون می‌توانند تصمیمات جدی‌تری بگیرند.»

حکیمی‌پور افزود: «البته اینکه حاکمیت ایران به اصلاح‌طلبان اجازه بازی خواهد داد یا نه؟ به نظر من شاید این اتفاق نیافتد، اگر چه قضاوت درباره این مساله زود است اما به نظر می‌رسد اجازه بازی حداکثری به اصلاح‌طلبان داده نخواهد شد. البته جریان معتدل یا اصلاح طلبان معتدل امکان بازی خواهند داشت و لذا با روی کار آمدن بایدن اصلاح طلبان انرژی خواهند گرفت و به دنبال بسیج پایگاه رأی خودشان خواهند بود. معتدلین هم برای نقش بازی کردن در انتخابات 1400 امیدوارتر خواهند شد. از سوی دیگر تضادهایی در بین اصلاح‌طلبان در مورد معرفی نامزد اختصاصی به وجود خواهد آمد. همانگونه که گفتم احتمالاً حاکمیت به منظور پیش‌بردن مذاکرات احتمالی برجام و فعال کردن سیاست خارجی، تنها به معتدلین اجازه بازی بدهد.»

کوچ در ادامه این نشست با اشاره به اینکه علیرغم پیروزی جو بایدن بر اساس نتایج اولیه انتخابات آمریکا، عبدالرضا داوری در اظهار نظرات اخیر خود نسبت به پیروزی دونالد ترامپ ابراز امیدواری کرده و تأثیر انتخاب مجدد ترامپ بر وضعیت اقتصادی و سیاسی ایران را مثبت ارزیابی کرده است، خواستار توضیح داوری در این باره شد. عبدالرضا داوری در پاسخ با تأکید بر اینکه انتخابات آمریکا و تأثیر آن بر ایران و نقاط مختلف جهان را باید در چارچوب «یک تحلیل تاریخی مبتنی بر اقتصاد و سیاست» بررسی کرد، تصریح کرد: «انتخابات آمریکا رقابت بین دموکرات‌ها و جمهوریخواه‌ها نیست. تأثیر آن (انتخابات آمریکا) بر ایران نیز بحث اصلاح‌طلب و اصول‌گرا نیست. ما در دوره کنونی به یک پیچ تاریخی رسیده‌ایم. ما حدود 400 تا 420 سال اخیر با شکل جدیدی از استعمار به نام گلوبالیسم روبرو بوده‌ایم. گلوبالیسم به معنای تسلط بخش کوچکی از انسان‌ها، جوامع و الیگارش‌ها بر منابع جهان است. یعنی از زمان تأسیس کمپانی

هندشرفی توسط بریتانیا به این شکل بوده است. در دوران پس از کشف آمریکا، بخش بزرگی از خاندان‌های آمریکایی منابع آمریکا را تحت تسلط خود قرار داده‌اند. مثلاً ایالت پنسیلوانیا متعلق به خاندان پین بوده و اینها بر کل منابع این ایالت تسلط داشته‌اند. به همین دلیل نیز پنسیلوانیا همواره به عنوان یک دژ آبی شمرده می‌شود و الان هم می‌بینید که یکی از بیشترین مقاومت‌ها در پنسیلوانیا در حال اتفاق افتادن هست.»

وی همچنین با اشاره به تاریخ شکل‌گیری برخی ایالت‌های دیگر آمریکا، ادامه داد: «اینکه امروز آقای ترامپ می‌گوید آمریکا برای آمریکایی‌ها، در واقع در حال نفی این الیگارش‌ها و خاندان‌ها در ساختار اقتصادی و سیاسی آمریکا است. امروز آقای ترامپ به جنگ آن خاندان‌هایی آمده که طی تاریخ بر منابع و ثروت‌های این کشور تسلط داشته‌اند. جنگ امروز آمریکا این است و آقای بایدن نماینده الیگارش‌ها و خاندان‌های بین‌المللی و فراملیتی هست که طی قرن‌های گذشته بر عرصه کره زمین مسلط بوده‌اند.»

داوری در بخش دیگری از سخنان خود در رابطه با رویکرد جریان‌های مختلف سیاسی ایران به انتخابات آمریکا عنوان داشت: «آن بخش‌هایی از اصولگرایان و اصلاح‌طلبان که به جبهه جهانی و گلوبالیسم اتصال دارند، حتماً در انتخابات آمریکا از آقای بایدن حمایت می‌کنند و منافعیشان در عدم ادامه ریاست جمهوری ترامپ تأمین می‌شود.»

مسئول گروه سیاست داخلی مرکز مطالعات ایرانی آنکارا در واکنش به اظهارات عبدالرضا داوری، از وی پرسید «گفته می‌شود آقای احمدی‌نژاد هم به دلیل عدم هماهنگی با نهادهای حاکمیتی درون ایران و دنبال کردن سیاست‌هایی که برخلاف اهداف و منافع جریان حاکم سیاسی ایران بود، از نظام ترد شد، آیا این درست است؟».

مشاور محمود احمدی‌نژاد در این باره تصریح کرد: «اینکه آقای احمدی‌نژاد طی دوره‌ای که دولت را دست داشتند تلاش کردند منابعی مانند نفت و زمین را از سیطره دولت خارج کرده و به دست مردم برسد، این حتماً یک رویکرد ضدگلوبالیستی و ضدالیگارش‌ها است. اما به نظر من باید بحث را فراتر از اقدامات احمدی‌نژاد ببینیم.» وی ادامه داد: «تأثیر گلوبالیسم به شکل آشکاری بر تاریخ ایران به خصوص در صد سال اخیر از نهضت مشروطه تا ملی شدن صنعت نفت و غیره کاملاً مشخص است. الیگارش‌های جهانی نهضت مشروطه ایران را به قرارداد 1919 رساند و نهضت ملی شدن صنعت نفت را به قرارداد کنسرسیوم ختم داد. از سوی دیگر انقلاب اسلامی که یک انقلاب ضد استبدادی بود به چارچوب گفتمان‌هایی مانند اسلام‌گرایی گلوبالیستی منتهی شد. در این روند هم اصلاح‌طلب‌ها و هم اصولگراها نقش داشتند. همانگونه که اصلاح

طلبها و رهبران‌شان مانند آقای خوئینی‌ها در پیوندهای گلوبالیستی نقش داشتند، همانقدر هم آقای هاشمی رفسنجانی و حزب موتلفه در باز کردن پای جهانی شدن به ایران نقش داشتند. این طبقه حاکم بر جمهوری اسلامی طی 40 سال اخیر مبتنی بر این خاندان‌ها و اقتصاد گلوبالیستی شکل گرفته است. به همین دلیل نیز برعکس چیزی که در 40 سال اخیر از فضای ستیز ایران با بخشی از جهان دیده انعکاس داده می‌شود، اما طی 40 سال اخیر در عمل زمینه بهره برداری جریان گلوبالیسم در ایران را فراهم کرده‌ایم.»

در ادامه محمد کوچ با اشاره به تلاش حاکمیت در ایران برای «مدیریت فضای انتخابات به منظور روی کار آمدن دولتی جوان و حزب الهی بر مبنای پیام‌های آیت الله خامنه‌ای»، گفت: «آیا روی کار آمدن چنین رئیس جمهوری به معنای ضدگلوبالیست بودن دولت آینده ایران خواهد بود؟»

داوری در پاسخ اظهار داشت: «وقتی رویکردهای آیت الله خامنه‌ای را دنبال می‌کنیم، به ویژه تاکید ایشان بر تولید ملی و اقتصاد درون‌زا، این‌ها همه به معنای کلیدواژه‌های ضدگلوبالیسم هست. اگر خط رهبری در ایران اجرا شود، حتماً همان خطی خواهد بود که آقای ترامپ در حال دنبال کردن علیه گلوبالیست‌ها است. گزینه ایده آل آیت الله خامنه‌ای برخلاف ظواهر امر، انتخاب ترامپ است. بنده اعتقاد دارم که در انتخابات آمریکا ثقل گسترده‌ای به وقوع پیوسته و پای بایدن هرگز به کاخ سفید نخواهد رسید.»

احمد حکیمی‌پور در واکنش به اظهارات داوری، توضیح داد: «اینگونه تحلیل‌ها در ایران به وفور یافت می‌شود. این‌ها سعی دارند تحلیل‌های تاریخی و بنیادین از مسائل جهان ارائه دهند. مانند اینکه دست‌هایی نامرئی از پشت پرده در حال اداره کردن جهان هستند. اما ما باید بر اساس واقعیت‌های موجود بحث کنیم. اولاً من معتقد هستم که ایران به عنوان کشوری در میان دیگر کشورهای دنیا، به هر حال در عرصه سیاست جهانی باید به دنبال منافع خودمان باشیم. این منافع در چارچوب سه اصل منافع ملی، امنیت ملی و وحدت ملی کشور هست.»

دبیرکل حزب اراده ملت ایران در بخش دیگری از سخنان خود، درباره جبهه موسوم به اصلاحات تصریح کرد: «جریان اصلاحات یک جریان صرفاً سیاسی نیست بلکه یک خواسته تاریخی و ملی است که از اواسط دوره قاجار آغاز شده و نباید فکر کنیم که از دوم خرداد (1376) شروع شده است. این عنوانی بود که تازه یک سال و نیم پس از پیروزی خاتمی کاربرد آن آغاز شد. خواسته‌های جریان اصلاحات همواره بر روی پنج اصل استوار بوده است. این‌ها عبارت از عدالت، آزادی، استقلال، امنیت و قانونمندی است که طی تاریخ همواره مطرح بوده‌اند.»

در ادامه محمد کوچ خواستار توضیح عبدالرضا داوری درباره تأثیر انتخاب جو بایدن به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا بر ایران شد. داوری در این باره اظهار داشت: «اگر بایدن بتواند در آمریکا وارد کاخ سفید شود یک مجموعه‌ای از تحولات در جهان، خاورمیانه و ایران آغاز خواهد شد. یعنی خاورمیانه دوباره وارد جنگ‌های سنگین خواهد شد. اسرائیل تقویت خواهد شد و در ایران هم جریان‌هایی که مخالف نقش آفرینی و آزادی واقعی مردم هستند، قدرت را در دست خواهند گرفت.»

همچنین حکیمی‌پور در پاسخ به این پرسش که با توجه به مطرح شدن نام محمد جواد ظریف به عنوان نامزد اصلاح‌طلبان و اعتدال‌گرایان برای انتخابات ریاست جمهوری 1400 ایران، نظر وی در این باره چیست، تصریح کرد: «تا جایی که بنده اطلاع دارم، در طیف اصلاح‌طلبان کسانی که قصد شرکت در انتخابات را دارند فعلاً در حال ارزیابی شرایط هستند و کسی به تصمیم قطعی نرسیده است. آقای ظریف هم که ماه‌ها قبل گفتند بنده وارد این مساله نخواهم شد، چرا که اگر چه من یک دیپلمات ورزیده هستم، اما ممکن است که رئیس‌جمهور ورزیده‌ای نباشم. البته از الان نمی‌شود چیز قطعی گفت. اگر آقای ظریف نامزد شوند، رغبت در میان نیروهای معتدل نسبت به ایشان هست.»

به نقل از: استانبول/خبرگزاری آنا تولی
